Datum	Agendapunt	Documentnummer
26 september 2024	8	R10S007/z240164550

Onderwerp

Advies rekenkamer gemeente Zeewolde

Raadsvoorstel

Zeewolde

Beoogd effect

De gemeente Zeewolde is aangesloten bij een gezamenlijke rekenkamer, die onafhankelijk onderzoekt of de gemeente publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig uitgeeft. Door vanaf 2026 aan te sluiten bij de rekenkamer Ermelo-Harderwijk, worden de uitkomsten van de onderzoeken voor Zeewolde vaker relevant en wordt de onderlinge betrokkenheid tussen de drie gemeenten binnen Meerinzicht versterkt.

Beslispunten

1. Per 1 januari 2026 uittreden bij de rekenkamer Vallei & Veluwerand;
2. De griffier vragen om voorbereidingen te treffen om per 1 januari 2026 samen met de gemeenten Ermelo en Harderwijk een gezamenlijke rekenkamer in te stellen.

Inleiding

In de Gemeentewet is vastgelegd dat elke gemeente een rekenkamer moet hebben. De rekenkamer onderzoekt onafhankelijk of de gemeente publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig uitgeeft en of de daarbij gestelde doelen worden behaald. Zeewolde is vanaf 1 juni 2006 aangesloten bij de rekenkamer Vallei & Veluwerand. Nu stelt de auditcommissie voor om per 1 januari 2026 uit te treden bij die rekenkamer en tegelijkertijd voorbereidingen te treffen om per 1 januari 2026 samen met de gemeenten Ermelo en Harderwijk een gezamenlijke rekenkamer in te stellen. Ermelo en Harderwijk hebben nu al een gezamenlijke rekenkamer, Zeewolde kan daar bij aansluiten.

Op 28 september 2023 heeft de raad ingestemd met een aangepaste Verordening Rekenkamer Vallei en Veluwerand 2023. Ook heeft de raad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst Rekenkamer Vallei en Veluwerand 2023. Daarbij was als voorwaarde opgenomen dat de gemeente Zeewolde zich het recht voorbehield om per 1 januari 2026 uit te treden, overeenkomstig de condities die waren opgenomen in de in 2020 stilzwijgend verlengde Samenwerkingsovereenkomst Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand 2014. Als Zeewolde wil uittreden, dan moet de raad dit voor 1 januari 2025 besluiten.

Argumenten

2.1 Een gezamenlijke rekenkamer voor de drie gemeenten binnen Meerinzicht heeft meerwaarde voor de gemeente Zeewolde.
De samenwerking tussen Ermelo, Harderwijk en Zeewolde binnen Meerinzicht is de afgelopen jaren steeds intensiever geworden. Het heeft daarom toegenomen meerwaarde om ook gezamenlijk een rekenkamer te hebben. Onderzoeken voor elk van de gemeenten, raken vrijwel altijd aan het werk dat Meerinzicht uitvoert. Aanbevelingen uit een onderzoek voor de buurgemeente zijn ook voor Zeewolde van nut als het de uitvoerings-organisatie Meerinzicht raakt. Daardoor is vrijwel ieder onderzoek door een gezamenlijke rekenkamer van belang voor de drie aparte gemeenten. Deze meerwaarde van een gezamenlijke rekenkamer is uitgesproken door zowel de drie auditcommissies als de drie griffiers van de gemeenten.

2.2 Door zich aan te sluiten bij de rekenkamer Ermelo-Harderwijk kan de gemeente Zeewolde invloed uitoefenen op de toekomstige ontwikkeling van Meerinzicht.
De onderzoeken van de rekenkamer Ermelo-Harderwijk hebben invloed op de toekomstige ontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Door zich aan te sluiten bij deze rekenkamer, heeft Zeewolde een extra instrument om hierover mee te praten en mee te beslissen.

2.3 De rekenkamer Ermelo-Harderwijk is deskundig en betrokken.
Voor beide rekenkamers geldt dat er vanuit mag worden gegaan dat niet hoeft worden getwijfeld aan de kwaliteit op grond van objectieve criteria. De ervaringen uit het verleden met de rekenkamer Vallei & Veluwerand zijn zeer positief. Maar de verwachtingen van de rekenkamer Ermelo-Harderwijk zijn ook zeer positief, op basis van de gelezen onderzoeken en gevoerde gesprekken. De auditcommissie gaat er daarom vanuit dat de toekomstige rekenkamer Ermelo-Harderwijk-Zeewolde kwalitatief goede en bruikbare onderzoeken zal opleveren voor de gemeente.

2.4 Een rekenkamer dichtbij huis past goed bij Zeewolde.
De auditcommissie heeft de indruk gekregen dat de rekenkamer Ermelo-Harderwijk door de beperkte omvang en werkwijze door de raden van Ermelo en Harderwijk meer wordt gevoeld als ‘onze rekenkamer’. Daardoor wordt er betrokkenheid ervaren van raad richting rekenkamer en andersom. De inschatting van de auditcommissie is dat dit goed past bij Zeewolde.

Kanttekeningen

2.1 Uitbreiding van de rekenkamer Ermelo-Harderwijk naar drie gemeenten vraagt mogelijk om een uitgebreide personele bezetting.
De rekenkamer Ermelo-Harderwijk is een kleinere rekenkamer zonder vaste onderzoekers in dienst. Als Zeewolde toetreedt tot de rekenkamer, dan zal de huidige samenstelling van het aantal leden mogelijk moeten worden uitgebreid. Mogelijk worden kleinere onderzoeken dan niet altijd meer door een extern bureau uitgevoerd.

2.2 Als de gemeente Zeewolde uit de rekenkamer Vallei & Veluwerand uittreedt, dan moet de gemeente in de jaren 2026 t/m 2028 uittredingskosten betalen.

Op het moment dat de gemeenteraad beslist om uit te treden, dan treden er financiële consequenties in werking (conform de artikelen 20-23 van de samenwerkingsovereenkomst). De gemeenten hebben samen afspraken gemaakt over de kosten die een uittredende gemeente draagt, omdat uittreding directe gevolgen voor de andere acht gemeenten heeft. De inrichting van de rekenkamercommissie is immers gebaseerd op deelname door negen gemeenten. Als één gemeente uittreedt, dan betekent dit dat de kosten voor de andere acht gemeenten stijgen. De precieze uittredings-kosten zijn nu nog niet bekend. Bij daadwerkelijke uittreding wordt de berekening gemaakt met de cijfers van het jaar waarin de gemeente uittreedt.

Financiën

In de jaren 2026 t/m 2028 moet de gemeente uittredingskosten betalen. Vanaf 2029 worden de kosten voor de rekenkamer lager dan nu het geval is, omdat de bijdrage aan de rekenkamer Ermelo-Harderwijk lager is dan aan de rekenkamer Vallei & Veluwerand. Op dit moment is het tarief per inwoner dat de gemeenten bijdragen aan de rekenkamer Ermelo-Harderwijk € 1,00 per inwoner, en is de bijdrage aan de rekenkamer Vallei & Veluwerand € 1,17 per inwoner.

De uittredingskosten zijn een onvoorziene uitgave. In de bijlage is een schatting van de kosten gegeven op basis van bedragen uit 2022. Het gaat in totaal om een bedrag van € 41.880 verdeeld over drie jaar. De verwachting is dat de gemeente de kosten in de jaren 2026 en 2027 niet uit het reguliere griffiebudget kan dekken. Voorstel is om de kosten in deze jaren te dekken uit de algemene reserve. In 2028 kunnen de kosten waarschijnlijk wel binnen het reguliere griffiebudget worden gedekt. Zodra de precieze berekening van de uittredingskosten bekend is, wordt een raadsbesluit voorgelegd aan de raad om te besluiten over de onttrekking uit de algemene reserve.

Hoofdlijnen uitvoering

Na het besluit van de raad wordt de uittreding en toetreding voorbereid, in afstemming met de rekenkamers Vallei & Veluwerand en Ermelo-Harderwijk. De raad moet in ieder geval nog drie besluiten nemen: voor 1 januari 2026 moet de Verordening Rekenkamer Vallei en Veluwerand 2023 gemeente Zeewolde worden ingetrokken. Ermelo, Harderwijk en Zeewolde moeten vervolgens een nieuwe, gezamenlijke verordening vaststellen. En de raad moet nog besluiten om de uittredingskosten te dekken uit de algemene reserve. Over deze raadsbesluiten en het instellen van de nieuwe gezamenlijke rekenkamer Ermelo-Harderwijk-Zeewolde wordt gecommuniceerd via de verschillende communicatiekanalen van de gemeente en de raad.

De auditcommissie van de gemeente Zeewolde,

de secretaris,	de voorzitter,
M. de Kruijf	E.S. Ekker

Bijlage: Uittredingskosten op basis van bedragen uit het jaar 2022